

ДНЕВНИКЪ

(отенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

II ЗАСЪДАНИЕ, СЪБОТА, 31 МАЙ 1880 ГОД.

(Начало 9 часа и 30 минути преди пладнѣ, подѣ предсѣдателството на Сукнарова.)

Предсѣдателъ: (Звъни.) Ще се чете списъкътъ на депутатитѣ.

Секр. Баларевъ: (Чете списъка на депутатитѣ.) Вчера отсъстваха: Мит. Мелетий, Петко Горбановъ, Ат. Костовъ, Цеко Петковъ, Трендафилъ Ивановъ, Нино Петровъ, Т. Балабановъ, Даскалъ Тодоръ, Д-ръ Антоновъ, Митр. Григорий, Начевичъ, Ахмедъ Ефенди, Костаки Буюклуоглу, В. Попповичъ, Ахмедъ Идризоглу и Симеонъ Преславский.

Предсѣдателъ: Отъ 172 души депутати 33 сж кассирани и упразднени, 36 отсъствоватъ, всичко 69; присъствуватъ 103 души, т. е. повече отъ половината и обявявамъ засѣданието за открито.

На дневенъ редъ е продължение бюджетътъ за Министерството на просвѣщението.

Грънчаровъ: Въ вчерашното засѣдание ние приехми суммитѣ, които се отпуснаха за поправлението на нѣкои правителствени училища, като н. пр. въ София, Габрово и Търново, въ които могатъ да се поправятъ училищата съ тѣзи пари; но има още едно правителствено училище въ Цариградъ, за което, мисля, че знаете, защо се пренесе при сърбската граница. За това училище именно, което се намира въ едно мѣсто, дѣто ще правимъ градъ, не се споменува нищо въ бюджетътъ, когато, именно на такива училища би трѣбало да се помогне. Цариградъ до сега е било село, но ще се направи градъ; за това чудно ми се види, че нищо

не се е отпуснало за тамошната семинария. Заради туй азъ предлагамъ на Народ. Събрание, да обърне внимание на това и да отпусне нѣкаква сума за училището.

Докл. Анневъ: Това именно е на дневний редъ. (Чете.) За поправка на Цариградската учителска семинария споредъ проектътъ и комисията 7000 фр. (Приема се.)

За поддържане и подпомагане на общинскитѣ училища:

споредъ проектътъ 80,000 фр.

споредъ комисията 120,000 фр.

Ер. Гешовъ: Чувамъ, г-да, че за селскитѣ народни училища се предполагатъ 120,000 фр. Азъ бихъ попиталъ г. Министра, да ли съ 120,000 фр. могатъ да се поправятъ училищата въ изгорѣлитѣ села? Загова азъ бихъ предложилъ, да се отпуснатъ 350,000 фр., защото тогава може по дѣйствиелно да се помогне на тия села.

А. Цановъ: Азъ съмъ съгласенъ, че трѣба да се отстъпи малко по вече за народнитѣ училища, но да ли може да се отстъпи толкова, колкото предлага г-нъ Еремия Гешовъ, на това се съмнявамъ. Трѣба да се помогне именно на селскитѣ общини, които сж съсипани. Но азъ мисля, че въ сегашнитѣ обстоятелства 350,000 фр. сж много, и би предложилъ да бждѣтъ около 200,000 фр.

Лазаръ Дуковъ: Азъ сжщото искахъ да ка-

жя, че 120,000 фр. сж твърдѣ малко. Когато за самото Търново се отстъпиха 40,000 фр., какво ще се помогне на народнитѣ училища съ 120,000 фр.? Трѣба да помните, че има изгорѣли села, въ които дѣцата се учатъ подѣ черницитѣ. За това ако и да не бѣдѣтъ 350,000 фр., то баремъ 300,000 фр. непременно трѣба да се отпуснатъ. Да не повтарямъ, че за Търново сж се назначили толкова пари по произвола на комисията, защото тѣ не бѣха назначени отъ Министерството.

Тодоровъ: И азъ сѣщото искамъ да кажж, че цифрата ми се види твърдѣ малка, но като имамъ предъ видѣ, колко сж слаби нашитѣ финансии, то предлагамъ да се каже въ бюджетѣтъ, че пособието за народнитѣ училища се дава само като помощъ за разоренитѣ въ време на войната селски училища, защото не трѣба да се помага тамъ, дѣто нѣма нужда; и на това основание предлагамъ да се отпуснатъ 200,000 фр.

Мин. Гюзелевъ: Въ бюджета е положено 80,000 фр., защото оназъ година бѣха само 20,000 фр.; но ако искаже нѣкой, да се отпуснатъ по вече, тогава Министерството не е противно, азъ даже ще благодаря. Колкото за това, дѣто каза г-нъ Тодоровъ, да се не казва въ бюджета „помощъ за общинскитѣ училища,“ но да се каже; „помощъ за пострадалиѣ въ време на войната,“ то азъ мисля, че въобще трѣба да се каже за общинитѣ, защото нѣкои общини не сж слаби само отъ войната, но и по други причини. (Гласове: Съгласни.)

Ер. Гензовъ: Въ отговоръ на г-на Юрдана, който каза, че само на разоренитѣ въ време на войната трѣбало да се помогне, имамъ да кажж, че има села, въ които сж пропаднали хора и които сж останали безъ къщи и безъ волове, тѣй щото нѣма дѣ да се подслонятъ; на такива трѣба да се помогне. Г-нъ Цановъ каза, че сми имали дефицитъ; като членъ отъ комисията азъ знаа, колко пари отпуснахми за 21 правителствени училища и за степендиститѣ. Ние това направихми на драго сърдце, обаче степендиститѣ, които се отпусчатъ, даватъ се повечето на момчета, на които бацитѣ сж богати и могатъ да поддържатъ своитѣ дѣца. Азъ тука искамъ да се отпуснатъ тѣзи пари за пропаднали чловѣци и за сиромашки дѣца, като настоявамъ да бѣдѣтъ 350,000 фр. Съ тѣзи пари не ще се въздигне на всяко село училище, но това е една помощъ за бѣднитѣ.

Мин. Каравеловъ: Азъ съмъ готовъ да се помогнѣ на народнитѣ училища и съ по голѣма сума, но мисля, че 350,000 фр. за сега сж много и че стигатъ 200,000 или 250,000 фр., толкозъ по вече, че всяка година ще има въ бюджета такава една сума за сѣщата цѣль. Това може да се

опредѣлява всякогашъ въ бюджета. Колкото за дефицитъ, желатъ бихъ да се говори по малко за него, защото стана умразно по вече да се говори.

Славейковъ: Като съмъ съгласенъ, че трѣба да се помогне, дѣто има нужда, и че трѣба да се помага на бѣднитѣ общини, които ще се подбуждаватъ и ще направятъ по вече отъ колкото съ помощта, или да кажж, че нѣмамъ нищо противъ желанието на Народ. Събрание, ако рѣши да отпусне една такава сума за помощъ на народнитѣ училища; защото знаа, че тѣзи пари нѣма да идатъ по вѣтърѣтъ. Но искамъ да отговоря на г-на Лазара Дукова, сѣщо и на г-на Еремия Генова, които казаха, колко пари сж се отстъпили за 21 правителствени училища и за Търново. Г-да, 21 правителствени училища, а тѣй сѣщо и Търновското, не сж отпуснати само за Търново и за градоветѣ, въ които сж казанитѣ училища, но тѣзи училища сж тоже народни училища. Тѣзи 21 правителствени училища сж на цѣль българскитѣ народъ, а не на единъ градъ. Въ тѣзи училища ще дохождатъ, както сега въ София, дѣца отъ всичкитѣ краища на държавата, за да се учатъ. Тѣзи правителствени училища сж на всички Българи въ държавата, чиито синове като свършватъ въ мѣстнитѣ училища, ще постѣпватъ въ по горнитѣ. Вие трѣба да ги считате за общини училища, и както бѣхми щедри къмъ тѣхъ, тѣй сѣщо да бѣдемъ и къмъ народнитѣ училища.

Бръшляновъ: Помощитѣ за народнитѣ училища най сѣтъ сж на мѣсто. Азъ знаа, че има много села, на които ако се помогне малко отъ правителството, ще се завзематъ за работа и ще харчатъ многократно отъ колкото имъ се дава помощъ. Но понеже не можемъ за една година да въздигнемъ всичкитѣ училища въ България, и понеже тая цифра всѣка година може да се постави въ бюджета, то азъ намирамъ, както и г-нъ Министръ на финанситѣ, достатѣчна цифрата 200,000 фр., а да не правимъ разлика между изгорѣлитѣ и неизгорѣлитѣ общини, нѣ въобще да се помага на несѣстоителното население.

Тодоровъ: Азъ като казахъ, да се помага на изгорѣлитѣ и сѣсипани училища, мисля, че не е злѣ казано. Г-да Гензовъ и Бръшляновъ казаха, да се помогне въобще на всички общини, дѣто има нужда, но може нѣкъдѣ да се случи, че училището си е здраво, а селото е изгорено; и ако на такива се отпусне помощъ за построяване училище, може би да нѣматъ нужда за такава. Азъ искахъ да кажж, че трѣба да се отпусчатъ пари само тамъ, дѣто е нужно, а не тамъ, дѣто има общината доволно доходи. Г-нъ Министръ трѣба да бѣде внимателенъ, когато се отпусчатъ тия пари.

Рангелъ Костовъ: Съгласенъ съмъ съ пред-

говоривниѣ, че има много бѣдни села и сиромаси, които не могат да си направятъ училища. Азъ самъ зная, че има по 5 села, които не могат да платятъ за единъ учителъ, ако да нѣматъ помощъ отъ правителството. Г-нъ предговоривниѣ Еремия Гешовъ каза, да се отпуснатъ 350,000 фр.; но по моето мнѣние можемъ да свалимъ 50,000-тѣ и да ги направимъ 300,000 фр.

Ер. Гешовъ: Г-нъ Славейковъ каза, че правителствениѣ училища, а особено Търновското не било на града Търново, но били общи. Азъ разбирамъ, че сѣ общи, но всѣкий не може да си закара дѣтето тамъ. По селата има много бѣдни дѣца, каквито виждами тука да се скитатъ по улицитѣ, за които трѣба да има училища, за да получатъ нѣкое образование, да станатъ хора и да не останатъ диви като бацитѣ си. Тѣ трѣба да се учятъ баремъ да знаятъ, какъ да се прекръстятъ и да кажатъ на челоуѣка „добра срѣща“.

Лазаръ Дуковъ: Сжщото щѣхъ да кажа и азъ, и забѣлѣжвамъ, както забѣлѣжи и г-нъ Славейковъ, че правителствениѣ училища сѣ общи училища. Азъ съмъ съгласенъ съ това, но дѣ ще приготвимъ ученици за тѣзи по високи училища? Ние трѣба да приготвимъ момчета за тѣхъ пакъ отъ селскитѣ училища. Когато нѣмами учители и училища по селата, кого ще пращамъ въ тѣзи по високи училища? Азъ съмъ на мнѣние, че 120,000 фр. сѣ твърдѣ малко, а трѣба да бждѣтъ 300,000; защото ако бждѣтъ 120,000 или 200,000 фр., то половината ще дръпнатъ пакъ градоветѣ, които влизатъ въ тая категория и половината оставятъ за селата.

Предсѣдатель: Азъ моля г-да говоривниѣ да не се впушатъ и да не подигатъ въпроси, когато никой не е противенъ. Желаетъ ли Народ. Събрание да се говори още върху това? (Гласове: Исчерпано е!) Има нѣколко предложения. Понеже г-нъ Министръ се съгласи съ по многото, то нѣма да давамъ на гласоподавание суммата споредъ проекта. Комисията предлага 120,000 фр.; г-нъ Еремия Гешовъ 350,000 фр.; послѣ има едно предложение за 200,000 фр.; едно за 250,000 фр. и едно за 300,000 фр.

Докл. Анневъ: Комисията се отказва отъ своето предложение.

Предсѣдатель: Тогава на реда е предложението на г-на Ер. Гешовъ. Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ 350,000 фр. на бѣднитѣ общини за народнитѣ училища? (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) За поддръжане на временнитѣ педагогически курсове 10,000 фр.

Мин. Гюзелевъ: Въ времето на вакансиитѣ учителитѣ на селскитѣ училища ще се събиратъ и

ще имъ се даватъ педагози, които да ги обучаватъ, какъ да преподаватъ въ училищата. Тѣзи пари сѣ поставени за тая цѣль въ бюджета.

Предсѣдатель: Приема ли Народ. Събрание да се отпуснатъ 10,000 фр. за поддръжане на временнитѣ педагогически курсове? (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) За купуване на една държавна печатница; споредъ проектъ 50,000 фр., споредъ комисията сжщо.

Мин. Каравеловъ: Ние харчимъ въ годината по 150,000 фр. за печатание разни нѣща, и за това намѣрихми за добръ, да си купимъ своя печатница, отъ колкото да ни зематъ толкозъ сжщо.

Св. Радевъ: Азъ чухъ, че е имало една правителствена печатница и искамъ да зная, има ли я или не?

Мин. Каравеловъ: Има една печатница, която Генералъ Грессеръ донесе отъ Тулча, но тя не е за нищо. Тя има само една малка преса, а буквитѣ сѣ почти всичкитѣ развалени. Ако се купува, трѣба добра печатница да се купи.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание да се отпуснатъ за една правителствена печатница 50,000 фр.? (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) За поддръжане на 6 образцови първоначални училища, споредъ проектъ 40,000 фр., споредъ комисията 30,000 франка.

Мин. Каравеловъ: Азъ мисля, че тая сума може да влѣзе въ оная, която се отпусна за народнитѣ училища. Освѣнъ това то ще да бжде оскърбяване на едни общини, ако на други направимъ училища. Това не ще произведе друго освѣнъ зависть.

Мин. Гюзелевъ: Азъ се съгласявамъ.

Предсѣдатель: Тогава това пада.

Докл. Анневъ: (Чете.) Непредвидени разноси споредъ проектъ и комисията 50,000 фр. (Приема се.)

Тодоровъ: Тѣй като въпросътъ за училищата се свършва, питамъ: Земледѣлческото училище ще ли се отвори или не?

Мин. Каравеловъ: То подпада подъ Мин. на финанситѣ. Отъ менѣ искатъ 180,000 фр. кредитъ, за да може да се направи, ако ще Народ. Събрание да ги отпусне твърдѣ добръ. (Гласове: Да се отложи!)

Предсѣдатель: По предложението на г-на Министра президента ще слѣдва тайно засѣдание, за това г-да квесторитѣ се умоляватъ да отстранятъ публиката съгласно съ 100 чл. отъ Конституцията.

(Слѣдва тайно засѣдание отъ 10 часа и 15 минути.)

(Послѣ тайното засѣдание.)

Предсѣдатель: Засѣданието се отвара на ново.

Докл. Анневъ: (Чете.) Министерство на финанситѣ. Министрътъ на финанситѣ споредъ проекта 12,000 фр., споредъ комисията сжщо. (Приема се.) Единъ главенъ секретарь 8000 фр., споредъ комисията сжщо.

Тодоровъ: Азъ мисля, че се прие за секретаритѣ въ другитѣ Министерства 7000 фр., зарадъ това трѣба да бжде съобразно съ другитѣ.

Мин. Каравеловъ: Тука освѣнъ съобразността, трѣба да глѣдаме и на работата. Въ нашето Министерство почти по много бумази постъпватъ и излѣзватъ, отъ колкото въ другитѣ М-ва, освѣнъ военното.

Докл. Анневъ: Отъ сжщото съображение се води и комисията. (Приема се.) 2-ма свѣтници въ финансовото Министерство по 15,000 фр.

Мин. Каравеловъ: Тѣзи свѣтници не знамъ напълно, колко ще получаватъ. Може би 8000 фр., а може и още по малко; но тѣзи сума е турена за всѣки случай, ако ще бжде нужда. Защото не можемъ да кажемъ точно, колко ще потрѣбватъ. Може би и за 7000 фр. да се намѣрятъ, а останалитѣ пари пакъ ще идатъ въ хазната.

Тодоровъ: Понеже тѣзи сума не е определена, може да остане въ непредвиденитѣ расходи, която сума е 30,000 фр.

Славейковъ: Непредвиденъ расходъ има друго значение, а този расходъ е предвиденъ. Пита се само: свѣтниците ли сега ли ще се настанятъ, или ще останатъ до другата сессия. Расходътъ споредъ менъ е предвиденъ и за това се предполага една обща сума. Може да се намѣрятъ свѣтници съ 6000 фр., 10,000 фр., или 12,000 фр., но кога се полага обща сума, трѣба да се тури по голѣмо число. Колкото се спечели, тѣ ще си останатъ пакъ на хазната. (Приема се.)

Докл. Анневъ: Споредъ проекта 5 началника на отдѣленията по 6000 фр.

Мин. Каравеловъ: Азъ скратихъ надѣло едно отдѣление, именно акцизното. Но на мѣсто него ще се устрои ново статистическо отдѣление, което е временно. Сжщо и при Министерски свѣтъ трѣба да има едно статистическо бюро, което да събира разни свѣдения отъ Княжеството за печатание, защото безъ тия свѣдения нищо не можемъ да направимъ. Но ние още нѣмаме за туй хора, и може би свѣтниците, които ще викаме, ще ръководятъ това отдѣление, и тогава цѣлия кредитъ не ще да се исхарчи. Тоя кредитъ е за до 1-й Марта. Въ бжджщата сессия може да се рѣши, щото да се отвори и контролната палата, за която сега не е предвидено.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание платата на началниците при финансовото Министер-

ство да бжде по 6000 фр.? (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) Единъ Juris-Consul съ 6000 фр., споредъ комисията сжщо.

Мин. Каравеловъ: Единъ адвокатъ непременно трѣба да има при финансовото Министерство, защото иначе работитѣ се водятъ лошо; на пр. по акцизната частъ. Ето сега ние съ Есадъ паша изгубваме една работа. За това намъ трѣба единъ юристъ, който въ по важни работи самъ да адвокатствува за Министерството на финанситѣ. Въ нашитѣ чиновници нѣма никой съ такива юристически познания. Азъ бѣхъ турилъ по голѣма сума, но може би съ 6000 фр. да намѣримъ. Впрочемъ ако не сполучимъ тѣй, тогазъ ще се допълнява отъ непредвиденитѣ разноси.

Тодоровъ: Истина, единъ юристъ човѣкъ е нуженъ при финансовото Министерство, защото често се случаватъ разни прения. Въпросътъ е отъ голѣма важностъ. Ние до сега изгубихме въ много работи, като нашитѣ акцизни надзиратели и свѣтници не сж били юристи. Но за 6000 фр. твърдѣмъ, че може да се намѣри добръ юристъ. За това предлагамъ 8—9000 фр. Тогава може да се намѣри по лесно такъвъ човѣкъ, който е въ състояние да брани интереситѣ на хазната.

Мин. Каравеловъ: Ако се прибавятъ още малко пари, истина тогава може по свѣстенъ човѣкъ да се намѣри. Съ Есадъ паша имаме работа отъ 4 5000 лири и, ако се сгрѣши, тогава се изгубва такава сума, защото сждѣтъ просто сжди, както му се представи работата, безъ да го е грижа губи ли хазната, или не. Истина ще има прокурори, но тѣ не сж адвокати. Они ще иматъ работа само по уголовнитѣ дѣла, а ако има и гражданска страна, той нѣма до я защитава.

Каракановъ: Азъ както глѣдамъ въпроса; 8000 фр. чини ми се, сж малко. Забѣлѣжвамъ, че първата година трѣба да туримъ и по вече, защото сега има много такива въпроси, които въ тѣзи 2—3 години трѣба да се рѣшатъ. Послѣ можемъ да намалимъ и на 6000 фр., но днесъ можемъ да дадемъ и до 10,000 фр.

Симидовъ: Азъ съмъ напълно съгласенъ, защото ако останемъ и за напредъ тѣй, ние ще изгубимъ много хиляди лири. Азъ знамъ, какъ ставаше работата съ единъ Врачански търговецъ. За това предлагамъ да се отстъпятъ по много.

Мин. Каравеловъ: Но Събранието трѣба да позволи до 8 или 9000 фр.

Предсѣдателъ: Тогава има 2 предложения. Приема ли Народното Събрание да се отстъпятъ 8000 фр. за единъ Juris-Consul при финансовото Министерство? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете.) 9 подначалници, спо-

редъ проекта по 4200 фр., споредъ комисията 4000 фр.

А. Цановъ: Менѣ ми се чини, че трѣба да глѣдаме, какво сме рѣшили преди единъ день, и пакъ става непоразумѣние. Въ Министерството на правосъдието началниците получаватъ по 5000, а подначалниците по 3000 фр. Трѣба да има съобразностъ.

Мин. Каравеловъ: Моля Народ. Събрание да не се скъпи тамъ, дѣто трѣба да се плаща. Азъ не зная, какъ е въ другитѣ Министерства, но въ нашето се работи отъ 8—3 часа постоянно. И работата не е тъй лесна, ако искаме нѣщо да направимъ. Истина, има неспособни лица; но тѣхъ ще проводя на други мѣста, а въ Министерството хора способни ще се зематъ. Ако има човѣкъ семейство, тогава съ 3000 фр. въ София не може да живѣе; само за квартира той ще е принуденъ да плаща по 1000 фр. Може би съ време да стане по евтинъ живота, и тогава можемъ да имъ скратимъ. И за другитѣ чиновници азъ съмъ доста скратявалъ, дѣто е имало възможностъ.

Наумовъ: Азъ мисля, всѣки знае, че въ това Министерство има по голѣмъ трудъ. Като се даде по много на главния секретаръ, то бихъ предложилъ на подначалниците да бжде 3600 фр.

М-ръ Каравеловъ: Съгласенъ съмъ, защото толко бѣше и лани.

Предсѣд.: Приема ли Народното Събрание на 9 подначалници въ финансовото Министерство да се плаща по 3600 фр.? (Приема се.)

Докл. Анневъ: Единъ бухгалтеръ, споредъ проекта 5100 фр., споредъ комисията 5000 фр. (Приема се съ 5000 фр.) 3-ма старши помощници на бухгалтера, споредъ проекта по 4500 фр., споредъ комисията 4000 фр.

М-ръ Каравеловъ: Направете имъ като на подначалниците 3600 фр. (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) 3-ма младши по 3600 фр., споредъ комисията 3200 фр.

М-ръ Каравеловъ: Трѣба да се скрати съразмѣрно, т. е. 3000 фр. (Приема се.)

Докл. Анневъ: Единъ техникъ 6600 фр., споредъ комисията 6000 фр.

М-ръ Каравеловъ: Техникътъ ще бжде по геологията и минералогията. Той донася свѣдения за метали, за нови открития, и трѣба да бжде пратенъ да види кое какъ е. (Приема се 6000 фр.)

Докладчикъ: Единъ контролеръ съ 5000 франка.

М-ръ Каравеловъ: Контролното отдѣление е само, до дѣто се изработи законъ за контролната палата въ Народ. Събрание. Това отдѣление ще стане като временно учрѣждение, и трѣба да контролира

всичкитѣ книги съ пари, и ще ги предава на разглѣждане на Нар. Събрание. (Приема се.)

Докл. Анневъ: (Чете.) 2 старши подконтролери по 3900 фр., споредъ комисията 3600 фр.

М-ръ Каравеловъ: Щомъ скратихме на другитѣ, тогава и на тѣхъ да бжде 3600 фр. (Приема се.)

Доклад.: 2 младши по 3600, споредъ комисията 3200 фр.

М-ръ Каравеловъ: За тѣхъ ще стига по 3000 фр. (Приема се.)

Доклад.: 2 главни инспектори по 6000 фр., споредъ комисията също.

М-ръ Каравеловъ: Както знаете, въ предишния статутъ имаше единъ инспекторъ съ 9000 фр., и още двама при Министерството, пакъ по митото; освѣнъ тия имаше и 5 за по границата. Това се унищожава сега, а се оставятъ само 2 помощници на инспекторитѣ. Азъ напредъ мислѣхъ да бждатъ 5, но едва ли ще да се намѣратъ способни хора. Колкото за главнитѣ инспектори, тѣ нѣма да се назначатъ скоро, защото трѣба да образувамъ човѣци, а послѣ да ги пращамъ кдѣто трѣбать. Отъ тоя кредитъ ще се исхарчи твърдѣ малко.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание платата на двамата главни инспектори да бжде 6000 фр.? (Приема се.)

Доклад.: 2 помощници на инспекторитѣ по 4200 фр., споредъ комисията също.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ ги довелъ въ категорията като подначалници, по 4000 фр. Азъ не бихъ далъ голѣма плата на хора, които не знаятъ още работата. Зарадъ туй да остане както за подначалниците по 4000 фр.

Тодоровъ: Г-нъ Министръ каза, че нѣма способни хора по този въпросъ. Като този въпросъ е толкова важенъ, азъ не мисля, че трѣба тѣзи хора да се поставятъ да контролиратъ тѣзи работа, до дѣто се намѣратъ главни инспектори. Работата е важна и не трѣба да се възлага на помощниците.

М-ръ Каравеловъ: Трѣба най напредъ да назначимъ младшитѣ, да се обучаватъ въ работата, защото ако назначимъ за главенъ инспекторъ човѣкъ, който не знае работата, това ще бжде лошо; но той трѣба въ всичкитѣ отдѣления да се занимава по малко време, за да проучи вървежа на работитѣ; даже и въ сѣдилището трѣба да посѣди, защото и сѣдилищата по финансовата частъ сж подредени на фин. Министерство.

А. Цановъ: Въ законопроекта заплатата на тѣзи помощници е турена равно съ заплатата на подначалниците, т. е. 4200 фр. А понеже на подначалниците я смалихме до 3600, то и на тѣхъ трѣба тъй да направимъ.

М-ръ Каравеловъ: Тука не трѣба да се сѣжипи Народното Събрание, тѣзи е неизбежна работа при Министерството на финанситѣ. Тука се говори за злоупотрѣбленията на окр. сѣвѣти по турскитѣ имоти. Говори се напредъ за подобни злоупотрѣбления въ Кюстендилъ; а въ такъвъ случай кого ще проводимъ тамъ за слѣдствие, ако не отъ тия помощници? (Гласове: Разбѣра се.)

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание платата за помощницитѣ на инспекторитѣ да бѣде 4000 фр.? (Приема се.)

Доклад.: 6 допълнителни помощници на инспекторитѣ по 2400 фр., споредъ комисията сжщо.

М-ръ Каравеловъ: Тѣ сж помощници за бухгалтера.

Доклад.: Допълнителнитѣ бухгалтери минахми горѣ. Тѣ сж само помощници на инспекторитѣ.

М-ръ Каравеловъ: Тия при бухгалтеритѣ сж младши, почти се считатъ за писари.

П. Станчовъ: Г-нъ докладчикъ да бѣде така добъръ да се справи съ проекта на Министра.

Доклад.: Азъ се справихъ.

Грънчаровъ: Наистина тука трѣба да се разбира, за кои трѣба да се гласува. Азъ мисля, че трѣба да се отнасятъ за бухгалтерията. Тѣ трѣба да бѣдятъ като писци. По самата имъ плата 2400 фр. слѣдва, че тѣ сж като нѣкои писари.

М-ръ Каравеловъ: Помощници на бухгалтера се казватъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание платата за помощницитѣ на бухгалтера да бѣде 2400 фр.? (Приема се.)

Докл. Анневъ: 3-ма архивари по 2400 фр., споредъ комисията сжщо. (Приема се.) Единъ общи архиваръ съ 3000 фр. (Приема се.) 2 регистратори по 2400 фр. (Приема се.) 3-ма старши писари по 1800 фр. (Приема се.) 12 писци по 1500 фр., споредъ комисията 1200 фр. (Приема се по 1200 фр.) 2 стражари по 960 фр. (Приема се.) 3-ма разсилни по 960 фр. (Приема се.) Контролна палата всичко 60,000 фр.

М-ръ Каравеловъ: Това е само кредитъ, и ще остане въ хазната, до дѣто се изработи законъ.

Д-ръ Молловъ: Когато нѣма законъ, по хубаво ще бѣде, въ бѣдѣщата сессия да вотираме това. —

М-ръ Каравеловъ: Азъ казахъ, че бѣдѣщото Народ. Събрание ще изработи законъ за контролната палата, а сега открива кредитъ отъ Юлий за до Марта. Така ще може да се тури въ дѣйствиe законътъ вече въ Октомврий мѣсецъ.

Д-ръ Молловъ: Азъ си оттеглявамъ думата.

Предсѣд.: Приема ли Народното Събрание да се отетѣжи кредитъ отъ 60,000 фр. за контрол-

ната палата? (Приема се.)

Докладчикъ: Непредвидени расходи 100,000 фр. за ошура.

М-ръ Каравеловъ: Тѣзи сж предвидени. А има други още за десетѣка, които сж непредвидени.

Тодоровъ: За финансовитѣ чиновници ли сж тѣ, или за волнонаемни лица? Ако би да сж за волнонаемни, тогава сж твърдѣ малко.

М-ръ Каравеловъ: Има и други непредвидени и отъ нихъ може да допълнимъ, въ случай на нужда.

Предсѣдателъ: Приема ли Народ. Събрание да се отетѣжи на финансовото Министерство за събиране десетѣка 100,000 фр.? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете.) Непредвидени разноси 350,000 фр., споредъ комисията сжщо.

Тодоровъ: Трѣба да се даджѣ обяснения.

М-ръ Каравеловъ: Тука се разбира за преселенцитѣ, или въ другитѣ Министерства ще се окаже нужда и ще искатъ отъ насъ кредитъ и ние трѣба да имъ го ассигнуваме. Може да притрѣбватъ пари за опѣлченцитѣ, за гладни, за бѣженци и т. н. (Приема се.)

Доклад.: 4 първокласни финансови чиновници, споредъ проекта по 6000 фр., а споредъ комисията 4800 платата и 1200 прогонни; всичко 5200 фр.

Мин. Каравеловъ: Акцизното отдѣление се унищожил и въ бѣдѣще, лека полека, ще се отниматъ казеннитѣ работи отъ окр. сѣвѣти и ще се предаватъ на фин. чиновници. За сега тия чиновници ще контролиратъ ошура, беглика и съ тѣхъ ще има сношение Министерството по всичкитѣ работи. Този е единственний пътъ, за да можемъ да подобримъ събирането на даноцитѣ. И нататѣкъ окр. сѣвѣтъ никакъ нѣма да се занимава съ казеннитѣ работи. Азъ, колкото за платата, съгласявамъ се съ комисията. (Приема се.)

Доклад.: Понеже се съгласява г-нъ Министръ съ комисията, то можъ да четя само нейнитѣ предложения. (Чете.) 4 помощника по 3600 фр. (Приема се.) Двама писци: единъ 1500, другий 1200, всичко за двамата 2700 фр.

Мин. Каравеловъ: Съ сжщитѣ плати писари има за всичкитѣ първокласни чиновници. (Приема се.)

Доклад.: Канцелярски разноси по 750 фр. (Приема се.) 7 второстепенни финансови чиновници, заедно съ прогоннитѣ имъ, всѣки по 4600 фр. (Приема се.) 14 помощници съ прогонни 3000 фр. (Приема се.) 7 писари по 1200 фр. (Приема се.) 7 второстепенни писари по 1000 фр. (Приема се.) 10 третостепенни фин. чиновници по 4000 фр. съ прогоннитѣ. (Приема се.)

Мин. Каравеловъ: Тѣзи 3-то степеннитѣ ще бѣдѣтъ въ главний контролъ, като на пр. въ Враца, Орѣхово и пр. и ще надгледватъ данъцитѣ. За нѣкои отъ тѣхъ има и помощници за улеснение. Бихъ скратилъ този персоналъ по желанието на Събранието, но да не се оплаква послѣ. (Приема се.)

Доклад.: Канцелярски разноски 650 фр. (Приема се.) 10 помощници на 3 клас. чиновници по 2600 фр. (Приема се.) 10 писари по 1000 фр. Канцелярски разноски 500 фр. (Приема се.)

Грънчаровъ: Това къмъ II степеннитѣ ли се отнася? (Гласове: Да.)

Доклад.: 5 второстепенни горонадзиратели по 4000 фр., т. е. 2200 плата и 1800 прогонни.

М-ръ Каравеловъ: Това е само временно, за да ни опишатъ горитѣ, а съ време можемъ да

изработимъ единъ законъ за горитѣ. За сега мисля, че трѣба да останемъ само съ II степеннитѣ, и такива само двама сж до сега назначени. Другитѣ още не сж назначени, защото можемъ да приемами само такива хора, които иматъ специални познания по тѣзи частъ.

Предсѣдатель: Приема ли Народ. Събрание да бѣде платата на второстепеннитѣ горонадзиратели по 4000 фр.? (Приема.)

Доклад.: 31 старши горонадзиратели по 720 фр. (Приема.) 62 младши по 480 фр. (Приема.)

Предсѣдатель: Подиръ обѣдъ ще се съберемъ пакъ на опредѣленното време, т. е. на 1 часъ. Сега се затваря засѣданието.

(Конецъ на 12 часътъ.)

Председатель: *П. Р. Славейковъ.*

Подпредсѣдатели { *Д. И. Брадель.*
Н. Сукнаровъ.

Секретари { *Ив. Даневъ*
Хр. Баларевъ
В. П. Золотовъ
К. Коевъ
Р. Каролевъ
А. Храновъ
Т. Станчовъ
Х. Грънчаровъ.

Управитель на стенографическото бюро *А. Безеншекъ.*